

Vård och omsorg

Ansvarig

Peter Andreasson

Upprättad den

2021-06-17

Upprättad av

Annette Wikerud

Reviderad den

2022-05-11

Rutiner för positionslarm (GPS) i Vård och omsorgsboende

Ett positioneringslarm kallas även GPS-larm. Till skillnad från ett trygghetslarm fungerar positioneringslarmet utanför bostaden. Larmet bärs av den person som behöver kunna nås eller hittas. Vid behov kan man se på en karta via dator, surfplatta eller smartphone var personen (larmet) befinner sig. Syftet med larmet är att ge en ökad frihet, stödja och stärka känslan av oberoende hos personer med kognitiv nedsättning samt kunna ge en känsla av trygghet och säkerhet. Den enskilde ska kunna vistas ute på egen hand och känna en trygghet. Larmet får aldrig användas mot någons vilja. Larmet är ett hjälpmedel och inte en garanti för säkerhet. Ett larm är att betrakta som en frihetsbegränsande åtgärd om inte patienten ger sitt samtycke till att använda det.

Bedömning av positioneringslarm

Verksamhetschefen gör en samlad bedömning om ett positioneringslarm är aktuellt att använda. I bedömningen ska hänsyn tas till:

- Personens aktivitetsförmåga, funktionsförmåga och kognitiva förmåga
- Omgivningsfaktorer exempelvis aktuell miljö
- Personalresurser, eventuella anhörigresurser
- Nuvarande sätt att hantera situationen

Riskanalys gällande positioneringslarm görs

- Vilka risker finns för den enskilde med och utan ett positioneringslarm?

Dokumentation

Dokumentation ska ske i vårdtagarens personakt och innehålla orsak till att larmet behövs, samtycke, mål med larmet, en riskbedömning, beskrivning av hur larmet ska användas och underhållas samt planerad uppföljning.

Samtycke/medgivande

Positioneringslarm är en begränsningsåtgärd, vilket betyder att medgivande behöver inhämtas från vårdtagaren. Om misstanke finns att vårdtagaren inte förstår vad ett medgivande innebär måste omgivningen vara lyhörd på hur vårdtagaren reagerar i förhållande till hjälpmedlet. Vårdtagarens reaktion ska vara vägledande för ställningstagandet om samtycke finns eller inte. Om inte samtycke finns, ska hjälpmedlet tas bort.

En åtgärd som larm får inte användas i syfte att frihetsberöva en person, men däremot som hjälpmedel när den enskilde samtycker till åtgärden.

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandeblad/2013-12-34.pdf>

Handlingsplan

För en person som har GPS-sändare ska det också alltid finnas en tydlig handlingsplan. Tänk på att handlingsplanen också ska tydliggöra vilka rutiner som ska följas om inte GPS: enheten fungerar som den ska.

Blankett för Installation av positionslarm

Använd bifogad blankett.

[Utlämning av positioneringslarm 2021-05-26.pdf](#)

Styrande och rådgivande dokument

[Begränsnings- och skyddsåtgärder - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](#)

[BPSD Svenskt register för beteendemässiga och psykiska symptom vid demens](#)

[Att förebygga tvångs- och begränsningsåtgärder genom det systematiska kvalitetsarbetet \(socialstyrelsen.se\)](#)